

EVOLUȚIA PRINCIPIULUI INDEPENDENȚEI BĂNCILOR CENTRALE NAȚIONALE

Doctor în drept **Viorica BOAGHI** postdoctorand Universitatea Wuhan

Consiliul Consultativ de Expertiză al AȘM

Doctor în istorie, profesor universitar **Liu ZAI QI**

Universitatea Wuhan, China

DEVELOPMENT OF THE INDEPENDENCE PRINCIPLE OF NATIONAL CENTRAL BANKS

Summary. The treatment of national central bank's independence raises more extensive questions in period of financial crisis management. The importance of this subject has increased researches in the context of the application of monetary finance prohibition to the public sector by the national central banks, and maintaining monetary policy in society. Present paper describes the views of researchers on the independence of national central banks and the practical aspects designed over the years. Those allow assessing the degree of independence of central banks in performing the basic tasks. Additionally in use of comparative and historic data, the paper analyzed the research views on principle of independence of national central banks versus the opinions of European Central Bank. The paper highlights the need to ensure by the state the application of interdiction of monetary finance to the public sector and the independence of the national central banks. The current paper is actual by underlining the independence of national central banks in the management of financial crisis as a crucial issue, including the Moldovan banking system.

Keywords: principle of independence, central banks, monetary finance, public service.

Rezumat. Tratarea independenței băncilor centrale naționale ridică întrebări tot mai ample în perioada gestionării crizelor financiare. Importanța acestui subiect a multiplicat cercetările în contextul aplicării interdicției de finanțare monetară a sectorului public de băncile centrale naționale și menținerea politicii monetare în societate. Prezenta lucrare descrie opiniile cercetătorilor asupra independenței băncilor centrale naționale și aspectele practice modelate de-a lungul anilor. Acestea permit a evalua gradul de independență a băncilor centrale în realizarea sarcinilor de bază. Totodată, folosind date comparative și istorice, sunt supuse analizei cercetările asupra evoluției principiului independenței băncilor centrale naționale versus avizele Băncii Centrale Europene. Lucrarea evidențiază necesitatea aplicării de către state a interdicției de finanțare monetară a sectorului public de băncile centrale naționale și a independenței băncilor centrale naționale. Lucrarea este actuală întrucât evidențiază independența băncilor centrale naționale ca problemă esențială în managementul crizei financiare, inclusiv în sistemul bancar din Republica Moldova.

Cuvinte-cheie: principiul independenței, bancă centrală, finanțare monetară, sectorul public.

Raportată la vechimea instituției băncilor centrale, legiferarea principiului de independență în favoarea băncilor centrale naționale este relativ recentă. Crearea primei bănci centrale datează cu aproape 403 ani în urmă, însă apariția principiului de independență a băncilor centrale numără doar 26 ani. Acesta a fost introdus în statutele băncilor în anii 1980, în calitate de aranjament instituțional acordat băncilor centrale pentru întărirea stabilității financiare. Noua Zeelanda este prima țară care a legiferat în 1989 principiul independenței băncilor centrale, urmată de Anglia – 1997, Japonia – 1997, Spațiul UE – 1999, România – 2004.

În perioada anilor 1970–1980 procesul globalizării și creșterea fluxurilor de capital în marile economii au fost afectate de o puternică inflație soldată cu o criză mondială. Analizele asupra fenomenului crizei financiare au indicat că principalul motiv al inflației, pentru

acea perioadă, a servit politica monetară discreționară condusă de băncile centrale naționale, în special din cauza acțiunilor băncilor centrale care erau dirijate de autoritățile de stat.

Unii autori au pus accentul pe stabilitatea prețurilor [1], alții pe conexiunea dintre politica fiscală și cea monetară [2]. Mai mult decât atât, economiștii (ex. Barro și Goron 1983) au arătat că această situație a fost rodul presiunilor politice care s-au făcut simțite mai cu seamă în perioada electorală. Bade și Parkin (1984) și-au axat cercetările pe relația dintre banca centrală și guvern. Autorii consideră că factorul inflației a depins de măsurile luate de către băncile centrale naționale. Un argument teoretic din lucrarea lui Rogoff (1985) a fost îndreptat asupra atribuirii băncii centrale a unui aspect conservativ, evidențiind că independența băncii centrale este o necesitate socială.

Apoi, într-o abordare exclusivă, Cukierman (1992), Eijffinger și Haan (1996) și-au fructificat cercetările privind fenomenul de independență a băncii centrale și au subliniat necesitatea acordării independenței băncilor centrale și eliminării influenței politicii [3]. În opinia autorilor, caracterul de independență a băncilor centrale trebuie să fie focusat pe două dimensiuni: implementarea liberă a politicii monetare de către banca centrală și aspectul instituțional al băncii centrale [4].

Autorii Grilli, Masciandaro și Tabellini (1991) descriu necesitatea acordării independenței băncii centrale prin reglementări juridice. Ei au pontat două tipuri de independență în favoarea băncii centrale: politică și economică [5].

Tratarea independenței băncilor centrale în acea perioadă a condus la o serie de cercetări asupra gradului de independență și găsirea componentelor/determinantelor ce ar demonstra nivelul de independență deținut de băncile centrale.

În cunoscuta lucrare a lui Cukierman, Web și Neyapti sunt determinate patru caracteristici care urmează a fi legiferate pentru o independență reală a băncii centrale [3]:

- a) banca centrală este independentă dacă conducătorul acesteia este numit de consiliul de administrație a băncii, fapt care va elimina presiunea politică;
- b) deciziile băncii centrale ar trebui să fie luate fără aprobarea guvernului;
- c) obiectivul primar al băncii centrale urmează să fie politica monetară;
- d) să fie eliminată posibilitatea de a acorda împrumut guvernului de către banca centrală.

Toate aceste caracteristici Cukierman, Webb și Neyapti le-au denumit determinatele independenței juridice ale unei bănci centrale. Pornind de la ele, autorii au demonstrat, în parametri economici, cum s-a răsfrânt independența băncii centrale asupra nivelului mediu al inflației în perioada anilor 1955–1988. În consecință, analizând gradul de independență a băncilor centrale din 72 de țări, Cukierman, Webb și Neyapti au concluzionat că cel mai înalt grad de independență a băncii s-a atestat în 1980 în Elveția, urmată de Germania și Polonia.

Dezvoltarea principiului de independență a băncii centrale a fost de-a lungul anilor în atenția atât a practicienilor, cât și a cercetătorilor. Un mare număr de analiști au dedus că există o serie de determinante (componente sau aspecte) care în sumă estimează gradul de independență a băncii centrale [6].

Totuși, determinatele atestate au fost diverse. Unii cercetători de la Fondul Monetar Internațional (FMI) au conchis că independența băncilor centrale

se caracterizează prin două determinante: autonomie operațională și autonomie funcțională. Eva Gutierrez a divizat determinanții independenței băncii centrale în două tipuri: instituțional și politic. Ahson, M. Skully, J. Wickramanayake vorbesc despre determinantul legal, determinantul politic, obiectivul stabilității monetare, schimbul valutar, deficitul financiar, transparența și responsabilitatea băncii centrale [7].

Așadar, dacă e să generalizăm, primul determinant al principiului independenței băncilor centrale este cel *instituțional* (denumit de alți autori determinantul legal), care presupune că statutul de independență a băncii centrale trebuie să fie reglementat juridic. Reglementările juridice în cauză urmează să excludă orice intervenție în procesul decizional din partea altor autorități, dar totuși să permită băncii centrale să încheie acorduri de cooperare cu acestea. Unii specialiști ai FMI [8], deși au acceptat pe deplin determinantul respectiv, au constatat că în practică destule acorduri de cooperare dintre bancă și alte autorități nu sunt publice și au recomandat băncilor centrale să se conformeze principiului transparenței decizionale (prevăzut de Codul bunelor practici de transparență pentru politica monetară a băncilor centrale, FMI).

Determinantul *funcțional* al principiului de independență a băncilor centrale atribuie băncii centrale dreptul de a adopta reguli prudențiale de sine stătător. Stabilirea obiectivului primar de activitate a băncii centrale este foarte important, deoarece lipsa unei ierarhii a obiectivelor pot stârni conflicte între acestea. În plus, realizarea obiectivului băncii centrale într-un mod ambiguu riscă să provoace un cadru conflictual în realizarea politicii băncii centrale naționale. S-a considerat că o clară organizare a obiectivelor va facilita autonomia operațională a băncii centrale. Acest determinant include în sine, de asemenea, raportarea și transparența. În procesul proiectelor ce țin de politică monetară, banca centrală trebuie să se abțină de la orice consultare din partea autorităților de stat. Și deoarece legea necesită consultări publice pentru introducerea modificărilor, se recomandă a edita rapoarte anuale privind deciziile adoptate pentru publicul larg. Mai mult, acesta exprimă necesitatea unor prevederi legale privind procesul de soluționare a conflictelor.

Determinantul *financiar* al principiului independenței băncii centrale presupune acordarea libertății financiare băncii centrale de a determina cel mai bun mijloc de implementare a obiectivului său. Așadar, reglementările juridice urmează să asigure suficientă independență financiară băncilor centrale, al căror buget nu trebuie să fie subiectul procedurii anuale a

bugetului de stat, iar susținerea financiară a autorităților de stat din partea băncii centrale trebuie interzisă sau cel puțin limitată prin lege. Astăzi, acest determinant poartă caracteristicile interdicției de finanțare monetară a sectorului public.

Determinantul *personal* al independenței băncii centrale presupune că banca centrală trebuie să dețină autoritatea de a administra treburile băncii fără nicio conjunctură a autorităților de stat. Numirea guvernatorului necesită a fi considerată ca entitate separată deosebindu-se de alți conducători ai autorităților de stat, adică mandatul acestuia să fie pe un termen mai mare decât ciclul electoral și condițiile de demitere să fie clar stabilite de legislație. Totodată, în consiliile de administrație nu se vor include persoane politice. Determinantul în cauză stabilește că în cazul când normele juridice nu prevăd explicit funcțiile consiliului de administrație, atunci acestea vor fi exercitate de guvernator. Adicional, statutul băncii centrale trebuie să prevadă obligația acesteia de a informa instanța care examinează cauza demiterii unui membru al consiliului de administrație.

Unii experți au concluzionat că demiterea guvernatorului poate fi cauza unei autonomii *de facto* a băncii centrale. Determinantul respectiv reflectă și obligația băncii centrale de a defini liber remunerația angajaților săi. Astfel încât banca centrală să fie capabilă să efectueze procesul de încadrare a angajaților, precum și să elaboreze organigrama statelor de perso-

nal. În sensul acestui determinant, a fost emis avizul BCE din 1 iulie 2010 cu privire la remunerarea personalului Băncii Naționale a României (CON/2010/51).

Acest aviz are tangențe cu principiul de independență a băncii centrale naționale, precum și cu interdicția de finanțare monetară a sectorului public. El prevede că dispozițiile privind diminuările salariale aplicabile personalului băncii centrale trebuie să respecte și interdicția de finanțare monetară prevăzută la art. 123 din Tratat. Din perspectivă contabilă, o diminuare a salariilor personalului conduce la o reducere *de facto* a costurilor operaționale ale BNR, majorând astfel în mod potențial resursele ei financiare [9]. Totuși, dacă majorarea corespunzătoare a resurselor financiare ale BNR este transferată direct la bugetul de stat, o astfel de situație ar spori în mod efectiv fondurile statului român pe seama BNR. În acest sens, orice astfel de transfer financiar direct de la BNR la bugetul de stat poate fi asimilat finanțării monetare sectorului public, care este interzisă în mod clar prin art. 123 din Tratatul de la Maastricht [10].

Tratarea principiului de independență a băncilor centrale versus determinantele acestuia au generat opinii controversate privind relația dintre acestea. Experții organizațiilor internaționale se întrebau cum ar trebui ierarhizate determinantele băncii centrale? Sau acestea nu formează o ierarhizare? Oare determinantul instituțional înglobează celelalte determinante, dat

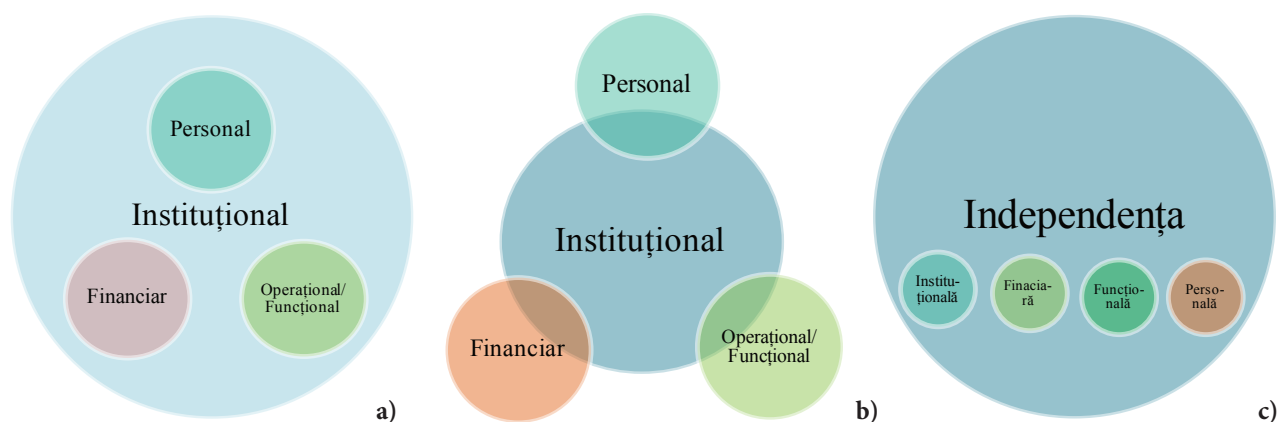

Figura 1. Raportul dintre determinante

fiind faptul că ele sunt baza legală a principiului de independență a băncilor centrale? Unii autori susțin că determinantul *instituțional* este mai amplu, cuprinzând și alte elemente (figura 1a); alți autori susțin că determinantele sunt legate între ele fără nicio prioritate, astfel fiind interdependente (figura 1b) sau că independența poate fi determinată numai prin analiza tuturor determinantelor înglobate în ansamblu, fiecare exercitându-și rolul său (figura 1c).

Considerăm că cea din urmă părere descrie cea mai oportună viziune, întrucât permite a constata toate determinantele componente cât și a estima gradul de independență a băncii centrale naționale în analiza acestora.

Totodată, urmează să ținem cont că statutul legal al băncii centrale este actul ce reglementează juridic principiul de independență a băncii centrale. Odată cu inserarea în actele normative a principiului dat,

băncile centrale naționale și-au fortificat independența față de indicațiile autorităților de stat.

Într-un studiu comparativ al statutelor băncilor centrale naționale, s-a constatat că principiul respectiv nu are o denumire comună, unele legislații utilizând termenul de „independență”, altele termenul de „autonomie”. Unii autori [7] recomandă a utiliza termenul de „autonomie” și nu de „independență”, deoarece autonomia unei bănci centrale implică libertatea operațională, pe când independența acesteia indică o lipsă de constrângeri instituționale. De obicei, băncile centrale dețin angajamente importante, fie că urmăresc menținerea prețurilor, a cursului valutar, sau urmăresc să se conformeze cu o țintă în mod explicit prevăzută de lege.

Așadar, independența băncilor centrale în calitate de principiu se regăsește astăzi în legislația tuturor țărilor din lume. Experții FMI, Băncii Mondiale și Băncii Centrale Europene (BCE) au constatat că unele legi cu privire la banca centrală prevăd o reglementare incompletă a principiului dat, lasă spații de interpretare și nu fortifică determinantele acestuia [3].

Un exemplu elocvent în reglementarea principiului de independență a băncii centrale este constituirea Băncii Centrale Europene (BCE) la 1 iunie 1998. Această instituție a fost creată cu o independență totală față de instituțiile naționale și europene. BCE asigură buna funcționare a uniunii economice și monetare prin gestionarea Sistemului European al Băncilor Centrale (SEBC). Astfel, BCE reprezintă instituția specializată a SEBC și liantul intereselor comunitare în plan monetar și financiar, fiind capabilă a-și asuma drepturi și obligații atât în plan regional, cât și în plan internațional, conform art. 9 alin.1 din statutul SEBC. Funcționarea principiului de independență a BCE are ca izvor legal art. 8 al Tratatului asupra UE, acest fapt subliniind ca idee, pe de o parte, statutul ei special în cadrul instituțiilor europene comunitare și, pe de altă parte, independența acesteia într-un grad superior față de orice altă instituție. Principiul independenței băncii centrale naționale este prevăzut și de art. 130 din Tratat și art. 7 din Statutul SEBC.

În ceea ce privește independența băncilor centrale, inclusiv interdicția de finanțare monetară a sectorului public, legislația națională a statelor membre care au aderat la UE din anul 2004 a cerut armonizarea ei la dispozițiile aplicabile ale Tratatului de la Maastricht și ale Statutului SEBC [11].

O caracteristică a principiului de independență a băncilor centrale IME s-a făcut pentru prima dată într-un mod mai detaliat în Rapoartele de convergență care au stat la baza evaluării legislației naționale a statelor membre la acea dată și conformării lor la prevederile comunitare. Conceptul de independență a băncilor

centrale, potrivit acestui raport, include astăzi aceleași determinate ale independenței băncii, utilizate din 1995, respectiv, independența funcțională, instituțională, personală și financiară [14].

Interdicția privind finanțarea monetară este prevăzută în art. 101 alineatul (1) din Tratat, care interzice BCE și băncilor centrale naționale din statele membre acordarea facilităților de cont, a oricărui tip de facilitate de creditare a instituțiilor sau organismelor comunitare, administrațiilor centrale, autorităților regionale sau locale ori altor autorități publice, organisme de drept public sau societăților publice din statele membre; este interzisă, de asemenea, achiziționarea instrumentelor de îndatorare direct de la aceste entități publice de către BCE sau bănci centrale naționale [15].

Interdicția privind finanțarea monetară este esențială în asigurarea îndeplinirii obiectivului fundamental al politicii monetare, respectiv pentru menținerea stabilității prețurilor. În același timp, finanțarea sectorului public de către banca centrală reduce presiunile la adresa disciplinei bugetare. Prin urmare, interdicția trebuie interpretată într-o manieră exhaustivă pentru a fi aplicată cu strictețe, sub rezerva unui număr limitat de excepții prevăzute în art. 101 alineatul (2) din Tratatul de la Maastricht și în Regulamentul (CE) nr. 3603/93 [16].

În general, s-a considerat că nu este necesară transpunerea în legislația națională a art.101 din Tratat, completat prin Regulamentul (CE) nr. 3603/93, întrucât prevederile respective sunt direct aplicabile. Totuși, în cazul în care legislația națională reflectă aceste dispoziții comunitare direct aplicabile, prevederile sale nu pot limita sfera de aplicare a interdicției privind finanțarea monetară și nu pot extinde excepțiile menționate în dreptul comunitar.

Interdicția de finanțare monetară a sectorului public este o caracteristică a principiului de independență acordat băncilor centrale prin care legislația națională nu poate impune băncii centrale naționale finanțarea activității altor organisme publice sau a obligațiilor sectorului public în raport cu terții. Iar acele legi naționale, prin care se autorizează sau se solicită finanțarea de către băncile centrale naționale a organelor de stat ce funcționează ca un appendice al statului – contravin interdicției privind finanțarea monetară.

În ultimii ani, prin avizele adoptate de BCE, aplicarea determinantelor de independență a băncilor centrale au stat la baza evaluării nivelului de convergență dintre legislația națională a statelor membre care fac obiectul unei derogări, pe de o parte, și Tratatului și Statutului, pe de altă parte.

Art. 140 alineatul (1) din Tratat prevede obligația BCE (și a Comisiei Europene) de a prezenta Consi-

liului, cel puțin la fiecare doi ani, un raport privind progresele înregistrate de statele membre în scopul realizării uniunii economice și monetare. Aceste rapoarte examinează dacă legislația națională a statelor membre care fac obiectul unei derogări, inclusiv statutul băncilor centrale naționale respective, este compatibilă cu art. 130 și 131 din Tratat și cu Statutul SEBC.

BCE este interesată în mod deosebit de orice informație privind exercitarea unor presiuni ale organelor de decizie asupra băncilor centrale naționale din statele membre, orice element care ar fi în contradicție cu spiritul Tratatului din perspectiva independenței băncilor centrale, inclusiv a interdicției de finanțare monetară a sectorului public.

Scopul evaluării convergenței juridice este de a facilita adoptarea de către Consiliu a deciziilor cu privire la „îndeplinirea (de către statele membre) obligațiilor care le revin pentru realizarea uniunii economice și monetare” (art. 140 alineatul (1) din Tratat). În domeniul juridic aceste condiții vizează în special independența băncilor centrale și integrarea juridică a băncii centrale în Eurosistem.

Actualmente, compatibilitatea legislației naționale a statelor membre UE, inclusiv respectarea principiului independenței băncilor centrale și a interdicției de finanțare monetară a sectorului public este analizată prin prisma legislației UE. Totuși, alte state care nu sunt membre ale Spațiului UE au ca punct de veghe reglementările legislației comunitare.

Competența BCE de a adopta avize se întemeiază pe dispozițiile art. 127 alineatul (4) și 282 alineatul (5) din Tratatul privind funcționarea UE, pe art. 4 și 34 din Protocolul privind Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene și pe art. 2 alineatul (1) a treia și a șasea liniuță din Decizia 98/415/CE a Consiliului din 29 iunie 1998, care privește consultarea BCE cu privire la orice act comunitar propus în domeniile care sunt de competența sa și în condițiile stabilite de Consiliu ale autorităților naționale. Este de menționat că, potrivit reglementărilor internaționale, avizele nu au caracter obligatoriu.

Până în prezent BCE a emis mai multe avize cu referire la respectarea principiului independenței băncilor centrale și a interdicției de finanțare monetară a sectorului public, precum: CON/2011/102, CON/2011/97, CON/2011/89, CON/2011/68 [12].

Drept exemplu de respectare a interdicției de finanțare monetară a sectorului public servește solicitarea BNR din 30 noiembrie 2011 privind emiterea unui aviz despre un proiect de ordonanță de urgență a Guvernului pentru acceptarea majorării cotei de participare a României la FMI. BCE a emis un aviz la 9 decembrie 2011 cu privire la plata majorării cotei

de participare a României la FMI (CON/2011/102). Avizul a menționat că BNR adoptă decizii pe deplin independent în ceea ce privește administrarea drepturilor speciale de tragere și a menționat că misiunile îndeplinite de o bancă centrală națională trebuie să respecte interdicția de finanțare monetară, prevăzută la articolul 123 din Tratat și în Regulamentul nr. 3603/93 al Consiliului din 13 decembrie 1993 de precizare a definițiilor necesare aplicării interdicțiilor menționate la articolele 104 și 104b alineatul (1) [13].

Potrivit articolului 7 din Regulamentul (CE) nr. 3603/93, finanțarea de către banca centrală națională a obligațiilor pe care le are sectorul public față de FMI nu este considerată o facilitare de credit în sensul art. 123 din Tratat. Prin urmare, BCE a constatat că plata de către BNR a majorării propuse a cotei de participare a României la FMI nu încalcă interdicția de finanțare monetară.

Număratele solicitări din partea băncilor centrale naționale au condus la efectuarea analizelor economice și monetare de către BCE privind conformitatea tranzacțiilor monetare definitive cu interdicția privind finanțarea monetară, prevăzută de art. 123 din Tratat. În buletinul său lunar din 11 octombrie 2012, BCE și-a expus viziunea asupra conformării acestora și de a se interzice achiziția, de pe piața primară, atât de către BCE cât și de băncile centrale naționale, a titlurilor de creanță emise de sectorul public. Au fost stabilite modalități operaționale specifice pentru a asigura evitarea oricăror interferențe între tranzacțiile monetare definitive și trei obiective ale interdicției privind finanțarea monetară, care îmbină:

- (1) protejarea obiectivului fundamental de menținere a stabilității prețurilor;
- (2) protejarea independenței băncii centrale;
- (3) protejarea disciplinei fiscale.

Una dintre preocupările majore a fost cea de a împiedica acest instrument de politică monetară să dețină, în ultimă instanță, efectul relaxării disciplinei fiscale.

Interdicția privind finanțarea sectorului public include și aspectele disciplinei bugetare ale băncilor centrale (art. 101 Tratat) și orice formă de acces preferențial al sectorului public la instituțiile financiare (art. 102). În conformitate cu regula *no bail-out*, nici Comunitatea și nici un stat membru nu răspunde și nu își asumă angajamentele unui alt stat membru (art. 103). Astfel, o datorie publică ridicată nu poate fi lăsată să atingă niveluri exagerate, iar administrațiile naționale care nu respectă regulile nu pot conta, în final, pe sprijinul financiar al altor țări [16].

Prin urmare, interdicția trebuie interpretată în mod extensiv pentru a se asigura aplicarea ei cu stric-

tețe, sub rezerva unui număr limitat de excepții prevăzute la art. 123 alineatul (2) din Tratat și în Regulamentul (CE) nr. 3603/93. Astfel, chiar dacă art. 123 alineatul (1) din Tratat se referă în mod specific la „facilități de credit”, care implică obligația rambursării fondurilor, această interdicție se aplică și altor forme de finanțare, pentru care nu este prevăzută obligația de rambursare.

Poziția generală a BCE cu privire la compatibilitatea legislației naționale cu această interdicție a fost formulată preponderent în cadrul consultărilor BCE de către statele membre cu privire la proiectele de acte normative naționale, conform art. 127 alineatul (4) și art. 282 alineatul (5) din Tratat.

Asigurarea respectării dispozițiilor art. 101 și 102 din Tratat și ale Regulamentelor (CE) nr. 3603/93 și 3604/93 ține de competența BCE conform art. 237 litera (d) din Tratat [17]. BCE monitorizează periodic piața pentru a identifica orice încălcare a acestei interdicții. Eurosistemul poate utiliza fără restricții o gamă largă de instrumente în vederea aplicării politicilor sale. Aceasta include competențe de reglementare și dreptul de a impune sancțiuni aplicabile în cazul nerespectării regulamentelor și deciziilor BCE.

Legea nr. 31/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României în art. 7 alin. (2), ca și Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548-XIII din 21.07.1995 sunt o expresie a caracterului independent al băncilor centrale. Aceste acte interzic creditarea de pe cont sau orice alt mijloc de creditare a statului, autorităților publice centrale și locale, entităților autonome, societăților naționale, companiilor naționale și altor societăți cu capital major de stat.

Deși România este stat membru al UE, iar Republica Moldova nu este membru, ambele fac obiectul unei derogări și, în consecință, trebuie să respecte toate cerințele de conformitate prevăzute în Tratat. Potrivit ultimelor Rapoarte de convergență, legislația României, ca și cea a Republicii Moldova, nu îndeplinește toate cerințele referitoare la independența băncii centrale, interdicția de finanțare monetară și, respectiv, integrarea juridică a băncii centrale în Eurosistem. România este în proces de revizuire a legislației naționale la aceste subiecte și fără îndoială acțiunile sale demonstrează că tinde să construiască efectiv sectorul financiar în conformitate cu reglementările comunitare.

În concluzie, susținem că independența băncilor centrale și interdicția finanțării monetare a sectorului public de către băncile centrale reprezintă mijloace esențiale pentru funcționarea eficientă a băncii centrale în realizarea obiectivelor sale. Legislația națională ar trebui să le definească clar și cu prioritate, astfel încât să nu lase loc incertitudinilor juridice.

Observațiile privind evoluția principiului independenței băncilor centrale naționale conturează valoarea lui pentru toate țările, el căpătând semnificație juridică de la stat la stat și apoi la nivel comunitar. Considerăm că respectarea principiului de independență a băncilor centrale naționale și interdicția finanțării monetare a sectorului public este nu doar în interesul statelor, ci și al comunității europene în ansamblu, fapt ce demonstrează încă o dată actualitatea temei investigate. Lucrarea oferă suport băncilor centrale naționale, practicienilor, cercetătorilor și altor subiecți interesați de gestionarea efectivă a crizei financiare și performanța activității băncilor centrale naționale.

BIBLIOGRAFIE

1. Grier R., K. Grier. Elections, exchange rates and Central Bank reform in Latin America. Department of Economics, University of Oklahoma, Working Paper 2004.
2. Walsh C. Optimal Contracts for Independent Central Bankers: Private Information, Performance Measures and Reappointment. Federal Reserve Bank of San Francisco, Working Paper 93-02, 1993; Grier, R. & K. Grier. Elections, exchange rates and Central Bank reform in Latin America. Department of Economics, University of Oklahoma, Working Paper 2004.
3. Cukierman A., Steven W., Bilin N. Measuring the Independence of Central Banks and Its Effect on Policy Outcomes. World Bank Economic Review, nr. 1, 1992.
4. Debelle G., Fisher S. How independent should a central bank be? SUA, 1996.
5. Grilli V., Masciandaro D., & Tabellini G. 1991. Political and monetary institutions and public financial policies in the industrial countries. Economic Policy, Vol. 6(2), p. 341-392.
6. IMF Working Paper Element of CBA and Accountability. Februarie 1998, p. 11, 7.
7. Ahsan A., Skully M., Wikramanaake J. Central Bank independence and governance: Problems and policy implications, vol. 1, nr. 1, 2006.
8. Kroytor Olya, Arda A., Bossu W. FFLU, FMI Staff Position Notes, 2010.
9. Pelkmans J. Integrare europeană: metode și analiza economică. București, 2003.
10. Sebea M. Realizarea Uniunii Economice și Monetare și necesitatea convergenței. Institutul European din România, București, 2006.
11. Tratatul de la Maastricht din 7 februarie 1992.
12. BCE. Avizele CON /2007/17, CON/2010/25, CON/2011/102, CON/2011/97, CON/2011/89, CON/2011/68, CON 2012/86.
13. Rapoartele de convergență a BCE din 1997, 1998, 2000, 2002, 2004, 2006, 2007, 2012.
14. Selody J. The Goal of Price Stability: A Review of the Issues. Bank of Canada Technical Report, nr. 54, 1990.
15. Taylor J. B. Policy Choice and Economic Structure. Group of Thirty Occasional Paper no. 9, 1982.
16. Regulamentul Consiliului (CE) nr. 3603/93 din 13 decembrie 1993.
17. Vibert F. The Independence of the Bank of England and the Maastricht Treaty. London, European Policy Forum, 1993.